

Grzegorz Tokarz

Stosunki między III Rzeczpospolitą a Jordańskim Królestwem Haszymidzkim

Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa nr 2, 42-49

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Grzegorz TOKARZ

Uniwersytet Wrocławski, Instytut Studiów Międzynarodowych

STOSUNKI MIĘDZY III RZECZPOSPOLITĄ A JORDAŃSKIM KRÓLESTWEM HASZYMIDZKIM

Bliski Wschód należy do najważniejszych regionów na świecie. Wpływ na to mają z jednej strony warunki geograficzne, z drugiej zaś bogactwa naturalne, w jakie obfitują tamtejsze kraje. Jest to równocześnie region zapalny, mamy tam do czynienia z wieloma konfliktami. Do ważnych krajów na Bliskim Wschodzie należy Jordańskie Królestwo Haszymidzkie ze stolicą w Ammanie, obejmujące swoim zasięgiem 89 300 kilometrów kwadratowych. Zamieszkuje go 6,4 ml mieszkańców, z czego 98% to Arabowie.¹ Celem poniższego artykułu jest próba opisu relacji między tym państwem a III Rzeczpospolitą.

Ważnym porozumieniem o charakterze gospodarczym była *Umowa (...) w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji*. W jej poszczególnych artykułach w sposób dokładny opisuje się warunki współpracy. Inwestora definiuje się jako osobę fizyczną lub osobę prawną, inwestycją może być „własność ruchomości i nieruchomości. (...) Akcje, udziały i obligacje spółek (...), roszczenia pieniężne lub roszczenia do innych świadczeń (...) prawa autorskie, prawa własności przemysłowej (...) prawa przyznane przez władze publiczne do wykonywania działalności gospodarczej, w tym koncesje.”² W pozostałych artykułach opisano w jaki sposób należy chronić inwestycje, kwestie związane z wywłaszczeniem i odszkodowaniem, transferem, rozwiązywaniem ewentualnych sporów. W przypadku, jeśli umawiająca się strona nie może porozumieć się z inwestorem drugiej strony, inwestor może skierować sprawę do jednego z następujących trybunałów arbitrażowych: Instytutu Arbitrażowego Izby Handlowej w Sztokholmie, Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu, Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych. Istnieje również możliwość odwołania się do decyzji trybunału arbitrażowego *ad hoc* (jego podstawą działania jest Regulamin Procedury Arbitrażowej Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego). Uznano, że powyższa Umowa obowiązywać powinna 10 lat, jeśli na rok przed jej wygaśnięciem żadna ze stron nie zdecyduje się jej wypowiedzieć, wtedy jest ważna przez następnych lat 10.³

Odpowiednie Oświadczenie Rządowe wydano 28 czerwca 2011, przy czym Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji zaczęła obowiązywać od 14 sierpnia 1999r.⁴

¹ Jordańskie Królestwo Haszymidzkie. Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, <http://www.mg.gov.pl/Wspolpraca+z+zaganarica/Wspolpraca+gospodarcza+Polski+z+...>, pobrano: 2011-05-25

² *Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Jordańskim Królestwem Haszymidzkim w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji*, sporządzona w Ammanie dnia 4 października 1997 r., „Dziennik Ustaw”, 2001, nr 143, poz. 1603

³ Tamże

⁴ *Oświadczenie rządowe z dnia 28 czerwca 2001 r. w sprawie mocy obowiązującej Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Jordańskim Królestwem Haszymidzkim w sprawie wzajemnego popierania*

Ważnym gospodarczym porozumieniem między obydwooma krajami była Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu. Podpisano ją w stolicy Jordanii (Amman) w październiku 1997 r. Umowa powyższa obowiązywać miała do czasu, aż jedna ze stron jej nie wypowie. Przy czym takowe wypowiedzenie może nastąpić po pięciu latach, po upływie tego terminu co roku (sześć miesięcy przed jego końcem), za pomocą odpowiedniej noty można powyższe porozumienie wypowiedzieć. W Umowie tej określono, jakich podatków dotyczy. W przypadku państwa polskiego są to: podatek od osób fizycznych, podatek dochodowy od osób prawnych, w Jordanii zaś: podatek dochodowy, podatek od sprzedaży, podatek od usług socjalnych. Odnosi się to również „do wszystkich podatków tego samego lub podobnego rodzaju, które po podpisaniu niniejszej umowy będą wprowadzone obok istniejących podatków lub w ich miejsce. Właściwe władze umawiających się państw będą informowały się wzajemnie o wszystkich zasadniczych zmianach dokonanych w ich ustawodawstwach podatkowych.”⁵

Właściwe Oświadczenie Rządowe zostało podane 21 kwietnia 1999 r. Umowa zaczęła obowiązywać od 22 kwietnia 1999 r.⁶

Dokumentem, przybliżającym oba państwa pod względem kulturowym, był *Program Wykonawczy* dotyczący współpracy w dziedzinie nauki, edukacji i kultury. Podpisano go w stolicy państwa polskiego we wrześniu 2004 r., miał obowiązywać w latach 2004-2006. Składał się z pięciu części, i dotyczyła nauki i edukacji, obydwie strony zobowiązały się, że będą pomagać w nawiązywaniu i prowadzeniu współpracy między jednostkami naukowymi oraz szkołami wyższymi Polski i Jordanii. W tym celu konieczna jest wymiana pracowników powyższych placówek. Szczegółowo ustalono, że w Polsce będą mogły (bez opłat za naukę) studiować (studia wyższe lub studia doktoranckie) lub przebywać na stażu naukowym cztery osoby (w skali roku). Odpowiednio, strona jordańska zapewniła cztery miejsca dla osób, które pragną uczyć się języka arabskiego (staż ten miał trwać 28 miesięcy). Stwierdzono także, iż należy podejmować współpracę na różnych szczeblach szkolnictwa obu krajów, wymieniać się wiedzą o różnych systemach edukacyjnych. W drugiej części, dotyczącej kultury i sztuki, uznano potrzebę ukazywania własnej kultury, polskiej w Jordanii i jordańskiej w Polsce. W tym kontekście wymieniono organizowanie koncertów muzycznych, otwieranie wystaw, obrazujących sztukę obydwu państw, wymieniać się dziełami narodowej kinematografii. W części tej stwierdzono również potrzebę współpracy w dziedzinie archiwistyki, archeologii, muzealnictwa czy konserwacji zabytków. W tym kontekście podkreślono, że kraje podpisujące powyższy Program Wykonawczy podejmą działania, aby zminimalizować niebezpieczeństwa związane z nielegalnym wywozem dzieł sztuki.

i ochrony inwestycji, sporządzone w Ammanie dnia 4 października 1997 r., „Dziennik Ustaw”, 2001, nr 143, poz. 1604

⁵ *Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem haszymidzkiego Królestwa Jordanii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylania się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu*, sporządzona w Ammanie dnia 4 października 1997 r., „Dziennik Ustaw”, 1999, nr 61, poz. 654

⁶ *Oświadczenie Rządowe z dnia 21 kwietnia 1999 r. w sprawie wejścia w życie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem haszymidzkiego Królestwa Jordanii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylania się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu*, sporządzona w Ammanie dnia 4 października 1997 r., „Dziennik Ustaw”, 1999, nr 61, poz. 655

Część trzecia poświęcona jest sprawom młodzieży i sportowi. Stwierdzono, że popierać się będzie współpracę organizacji młodzieżowych, działających na terenach obu państw. Poszczególne instytucje, zajmujące się sportem czy młodymi ludźmi będą mogły nawiązywać współpracę i podpisywać odpowiednie porozumienia. W części czwartej w sposób szczegółowy opisuje się zasady wymiany osobowej, zaś w piątej, dotyczącej postanowień ogólnych i końcowych stwierdza się, że powyższy Program posiada moc obowiązującą do 31 grudnia 2006 r. Przy czym jeszcze przez rok po utracie jego mocy można go stosować, dopóki nie pojawi się nowy Program, ustalony między obydwoma państwami.⁷ Odpowiednie *Oświadczenie Rządowe*, które zawierało zgodę Rady Ministrów na powyższy Program Wykonawczy zostało wydane w dniu 17 września 2004 r.⁸

Wspomnieć należy o *Umowie o komunikacji lotniczej*, którą sporządzono w Ammanie w listopadzie 1993 r. Obowiązywać miała już od momentu, kiedy została podpisana, jednak działanie jej miało mieć charakter tymczasowy, stan tymczasowości skończyć się miał wraz z wymianą odpowiednich not. Rozwiązać ją można było w każdej chwili, jednak od momentu stwierdzenia któregoś z umawiających się państw, że ma utracić ważność, należy poczekać 12 miesięcy⁹.

Innym porozumieniem była *Umowa o współpracy w dziedzinie turystyki*. Dokument podpisano w Warszawie we wrześniu 2004 r. Obowiązywać miała przez pięć lat, jeśli Rzeczpospolita lub Jordania nie wypowie tego porozumienia (notyfikacja) w ciągu pół roku do końca jej obowiązywania, wtedy zostaje przedłużona o następne pięć lat. Obydwie strony zobowiązały się, że będą wspierać działania organizacji, instytucji, które zajmują się działalnością turystyczną. Za konieczne uznano wymianę informacji dotyczących następujących aspektów: statystyki turystycznej, aktów prawnych, dotyczących ruchu turystycznego, systemów edukacyjnych, których główną treścią jest nauczanie o różnych aspektach turystyki. Ważnym elementem współpracy jest sprzyjanie powstaniu w obu krajach odpowiedniej informacji turystycznej, polskiej w Jordanii i jordańskiej w Polsce. W celu właściwej realizacji artykułów podpisanej Umowy uzgodniono, że powstanie Komisja Mieszana, jej członkami zostaną osoby zajmujące się turystyką z obydwu krajów. Przy czym jej obrady (na pisemny wniosek strony zainteresowanej) będą miały miejsce w Polsce i Jordanii (na przemian)¹⁰.

Oświadczenie Rządowe zostało wydane 15 grudnia 2004 r., Umowa weszła w życie 13 grudnia 2006r.¹¹

⁷ *Program Wykonawczy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jordańskiego Królestwa haszymidzkiego o współpracy w dziedzinie nauki, edukacji i kultury na lata 2004-2006*, podpisany w Warszawie dnia 1 września 2004 r., „Dziennik Ustaw”, 2004, nr 263, poz. 2622

⁸ *Oświadczenie Rządowe z dnia 17 września 2004 r. w sprawie związania Rzeczypospolitej Polskiej Programem wykonawczym między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego o współpracy w dziedzinie nauki, edukacji i kultury na lata 2004-2006*, podpisanym w Warszawie dnia 1 września 2004 r., „Dziennik Ustaw”, 2004, nr 263, poz. 2623

⁹ *Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego o komunikacji lotniczej* (kopia w posiadaniu Autora)

¹⁰ *Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego o współpracy w dziedzinie turystyki*, sporządzona w Warszawie dnia 1 września 2004 r., „Monitor Polski”, 2007, nr 38, poz. 432

¹¹ *Oświadczenie rządowe z dnia 22 marca 2007 r. w sprawie zatwierdzenia Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego o współpracy*

W październiku 1978 r. Polska Rzeczpospolita Ludowa zawarła z Haszymidzkim Królestwem Jordanii *Umowę o międzynarodowych przewozach drogowych*, towarzyszyło jej odpowiednie *Memorandum*. Dopiero 8 lutego 2002 r. wydano Oświadczenie Rządowe, że Rada Ministrów 31 stycznia 1979 r. zatwierdziła to porozumienie, które zaczęło obowiązywać od 27 marca 1979 r.¹²

Wspomnieć należy o wizytach, jakie składali przedstawiciele III Rzeczpospolitej w Jordanii, w lipcu 1999 r. do tego bliskowschodniego kraju przyjechał Minister Spraw Zagranicznych Polski – Bronisław Geremek. Wspomnieć należy, że odwiedził również Syrię i Liban. W Jordanii przedstawiciel rządu polskiego rozmawiał z królem Abdullahem II oraz tamtejszym Premierem i Ministrem Spraw Zagranicznych.¹³

W ramach wizyty na Bliskim Wschodzie do Jordanii przybył w listopadzie 2003 r. premier III Rzeczpospolitej Leszek Miller. Został przyjęty przez regenta tronu Fajsala bin al-Husajna. Rozmawiał z Premierem, Wicepremierem i Ministrem Spraw Zagranicznych tego państwa. Głównym tematem rozmów był stan stosunków między obu państwami, jednocześnie obie strony uznały, że należy wzajemne relacje zagęścić, uznając, że przyniesie to korzyść zarówno Polsce, jak i Jordanii. Omawiano również sprawy związane z bezpieczeństwem i pokojem na Bliskim Wschodzie. Wizyta ta miała fundamentalne znaczenie, gdyż po raz pierwszy w historii Prezes polskiej Rady Ministrów złożył oficjalną wizytę w tym kraju od czasu nawiązania wzajemnych stosunków dyplomatycznych. L. Miller nie zapomniał o Polonii w tym kraju, spotkał się z Polakami tam zamieszkującymi.¹⁴

Marszałek polskiego Senatu Bogdan Borusewicz w 2007 r. (wrzesień) wraz z czterema innymi senatorami przyjechał z oficjalną wizytą do tego bliskowschodniego kraju. Wraz z nim państwo to odwiedzili przedstawiciele polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Sportu i Turystyki, a także kilkudziesięciu polskich przedsiębiorców, pragnących nawiązać ściślejsze relacje gospodarcze z jordańskimi kolegami. Marszałek Senatu III Rzeczpospolitej rozmawiał z Premierem rządu jordańskiego, spotkał się z królem Abdullahem II. Odwiedził również Senat Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego.¹⁵

Nie należy zapomnieć o wizycie w Jordanii w czerwcu 2009 r., Marszałek B. Borusewicz przebywał tam jako jedna z osób wchodzących w skład delegacji parlamentarnej UE, której celem było wsparcie procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie (polski polityk odwiedził wtedy również Izrael, Autonomię Palestyńską i Egipt). B. Borusewicz w rozmowie z przewodniczącym Senatu Jordanii oprócz

w dziedzinie turystyki, sporządzonej w Warszawie dnia 1 września 2004 r., „Monitor Polski”, 2007, nr 38, poz. 433

¹² Oświadczenie rządowe z dnia 8 lutego 2002 r. w sprawie zatwierdzenia Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Haszymidzkiego Królestwa Jordanii o międzynarodowych przewozach drogowych, sporządzonej w Warszawie dnia 30 października 1978 r., „Monitor Polski”, 2003, nr 4, poz. 51

¹³ Kasprzyk: *Minister Geremek ma Bliskim Wschodzie*, „Biuletyn Ekonomiczny” z 2 sierpnia 1999, nr 83, por. B. Janicka: *Kalendarium ważniejszych wizyt i wydarzeń w sferze polityki zagranicznej RP w latach 1989-2002*, W: R. Kuźniar, K. Szczepanik (red.): *Polityka zagraniczna RP 1989-2002*, Warszawa 2002, s. 473

¹⁴ *Wizyta premiera Leszka Millera na Bliskim Wschodzie dzień drugi Jordania*, http://www.poprzedniastrona.premier.gov.pl/archiwum/2130_10444.htm, 2011-05-27

¹⁵ *Oficjalna wizyta w Jordanii Marszałka Senatu RP*, <http://www.amman.polemb.net/?document=429>, pobrano: 2011-05-18

problemów związanych z brakiem pokoju, poruszył także sprawę stosunków polsko-jordańskich. Oprócz tego w polskiej ambasadzie dyskutował z Polakami mieszkającymi w tym kraju.¹⁶

Kolejna wizyta polskiego Marszałka miała miejsce w końcu grudnia – na początku stycznia 2010/1011. Wśród osób ze strony jordańskiej, z którymi rozmawiał znaleźli się: Marszałek Senatu jordańskiego, książę Hassan i biskup Salim Sayegh, stojący na czele jordańskich chrześcijan. W czasie spotkań z przedstawicielami władz tego kraju Marszałek B. Borusewicz podjął temat wzajemnych stosunków, jak również sprawę pokoju na Bliskim Wschodzie. Dyskusja z biskupem dotyczyła miejsca chrześcijan w tym państwie.¹⁷

Pamiętać również należy, że w sejmie III Rzeczypospolitej powstała 24 kwietnia 2008 r. Polsko-jordańska grupa parlamentarna. Na jej czele stanął Franciszek Stefaniuk z Polskiego Stronnictwa Ludowego, weszli do niej Stanisław Karczewski i Stanisław Kogut z Prawa i Sprawiedliwości, Jan Kulas z Platformy Obywatelskiej i Wojciech Pomajda z Sojuszu Lewicy Demokratycznej, sekretarzem został Michał Madaj.¹⁸

Posel F. Stefaniuk jako przewodniczący wspomnianej wyżej grupy odwiedził w czerwcu 2008 r. Jordanię, spotkał się z przewodniczącym tamtejszej Izby Reprezentantów. Uczestniczył także w V Polsko-Jordańskim Forum Biznesu oraz spotkał się z Polakami mieszkającymi w tym kraju.¹⁹

Do Polski przyjeżdżali również przedstawiciele Senatu jordańskiego, w lutym 2010 r. jej członkowie rozmawiali z Marszałkiem B. Borusewiczem, w Ministerstwie Spraw Zagranicznych z Jackiem Najderem, a w Ministerstwie Gospodarki z Waldemarem Pawlakiem. Co ciekawe, senatorzy jordańscy odwiedzili Kraków, gdzie spotkali się z tamtejszymi władzami lokalnymi. Szczególnie ważnym wydaje się fakt podpisania umowy między Uniwersytetem Petra a Uniwersytetem Jagiellońskim o współpracy (jeden z odwiedzających Kraków jordańskich senatorów był rektorem Uniwersytetu w Petrze). Umowa ta była o tyle ważna, gdyż była pierwszą, jaką podpisały uczelnie polska i jordańska.²⁰

Wydaje się, że najważniejszym wydarzeniem w historii stosunków między Polską a Jordanią była wizyta króla Jordanii Abdullaha II w III Rzeczypospolitej we wrześniu 2004 r. Stroną zapraszającą był prezydent Aleksander Kwaśniewski. Władca Jordanii spotkał się z Prezydentem i Premierem Polski, to właśnie w trakcie tej wizyty podpisano następujące dokumenty: Program Wykonawczy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jordańskiego Królestwa Haszymidzkiego o współpracy w dziedzinie nauki, edukacji i kultury na lata 2004-2006 i Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Jordańskiego

¹⁶ *Wizyta Marszałka Bogdana Borusewicza w Jordanii*, <http://www.amman.polemb.net/?document=597>, pobrano: 2011-05-18

¹⁷ *Wizyta w Jordanii Marszałka Senatu RP, Pana Bogdana Borusewicza*, <http://www.amman.polemb.net/index.php?document=647>, pobrano: 2011-05-18

¹⁸ *Współpraca międzynarodowa Sejmu*, <http://orka.sejm.gov.pl/SQL.nsf/skladgr?OpentAgent&139&PL>, pobrano: 2011-05-27

¹⁹ *Polsko-jordańskie kontakty parlamentarne*, opr. Karolina Rak, <http://www.amman.polemb.net/index.php?document=483>, pobrano: 2011-05-27

²⁰ *Wizyta delegacji senatorów Jordańskich w Polsce*, <http://www.amman.polemb.net/?document=618>, pobrano: 2011-05-27

Królestwa Haszymidzkiego o współpracy w dziedzinie turystyki.²¹ Ważnym wydarzeniem we wzajemnych stosunkach była wizyta w Polsce w marcu 2011 r. przedstawiciela rodziny królewskiej Jordanii (książę El Hassan bin Talal). Spotkał się on w Ministerstwie Gospodarki z premierem W. Pawlakiem. Ten ostatni stwierdził, że powinna się zintensyfikować wzajemna współpraca o charakterze gospodarczym obu państw, podkreślił znaczenie działalności małych i średnich firm w rozwoju stosunków ekonomicznych między obu stronami. Książę jordański wyraził nadzieję, że zwiększy się wymiana między Polską i Jordanią w dziedzinie naukowej i technologicznej.²²

Ważne wydają się relacje gospodarcze między obydwojoma krajami, obroty handlowe, między nimi ukazuje poniższa tabela

Tabela nr 1.

W mln USD	2006	2007	2008	2009	2010
Obroty	39,0	25,6	95,6	27,1	40,6
Eksport	27,2	25,1	76,6	26,5	38,7
Import	11,8	0,5	19,0	0,7	1,9
Saldo	15,4	24,6	57,6	25,8	36,9

Źródło: GUS, cyt. za:

<http://www.mg.gov.pl/Wspolpraca+z+zaganarica/Wspolpraca+gospodarcza+Polski+z+...>,
pobrano: 2011-05-25

Polacy sprzedają partnerowi jordańskiemu przede wszystkim urządzenia mechaniczne i elektryczne, stanowi to 31 % eksportu III Rzeczypospolitej do tego kraju (daje to sumę 12,5 mln dolarów). Na drugim miejscu znajdują się produkty mineralne, czyli 12,9 % towarów wysyłanych (5 mln dolarów), na trzecim produkty pochodzenia zwierzęcego odpowiednio 12,8 % (5 mln dolarów), na czwartym wyroby papiernicze -11,5 % (4,4 mln dolarów). Wśród największych polskich firm, sprzedających swoje produkty do Jordanii znajdują się Grupa LOTOS S.A., Bel Polska Sp. z o.o., Procter and Gamble Polska Sp. z o.o., Alstom Power Sp. z o.o., Gemalto Sp. z o.o. 67,8 % produktów sprowadzanych z Jordanii to towary przemysłu chemicznego. Na drugim miejscu (18,2 %) produkty pochodzenia roślinnego. W maju 2009 r. w Jordanii zaczęła działać pierwsza spółka prawa handlowego z udziałem polskiego kapitału (Jordan-Polish Company).²³

Szczególnie ważne znaczenie w rozwoju stosunków ekonomicznych między III Rzeczypospolitą a Jordańskim Królestwem Haszymidzkim mają coroczne spotkania w ramach Polsko-Jordańskiego Forum Biznesu „Polska Bliżej”. Powstało ono dzięki inicjatywie ambasady polskiej w Ammanie, pierwszy raz

²¹ *Wizyta oficjalna Króla Jordanii Abdullaha II w Rzeczypospolitej Polskiej*, <http://www.kwasniewskialeksander.pl/int.php?id=2004&mode=view>,
<http://www.arabia.pl/content/view/275640/50/>, pobrano: 2011-05-27

²² *Spotkanie wicepremiera Waldemara Pawlaka księciem Jordanii*, <http://www.mg.gov.pl/node/12872>,
pobrano: 2011-05-27

²³ *Jordańskie Królestwo Haszymidzkie. Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską*, <http://www.mg.gov.pl/Wspolpraca+z+zaganarica/Wspolpraca+gospodarcza+Polski+z+...>,
pobrano: 2011-05-25

odbyło się w Jordanii w 2004 r. Istotą tegoż Forum są konferencje oraz spotkania polskich i jordańskich biznesmenów. Odbywa się ono co roku. W czerwcu 2006 r. podczas IV Forum podpisano porozumienie między Krajową Izbą Gospodarczą a Jordańską Izbą Handlową. V Forum miało miejsce w 2008 r. (czerwiec), najważniejszym wydarzeniem było pierwsze posiedzenie Polsko-Jordańskiej Rady Biznesu, dość wspomnieć, że na czele tego gremium stanęła osoba, która piastowała funkcję wicepremiera Jordanii. Szóste Forum miało miejsce w Ammanie w grudniu 2009 r. polskie Ministerstwo Gospodarki udzieliło wsparcia finansowego (organizatorem była ambasada), patronem honorowym został Minister Przemysłu i Handlu Jordanii. Przybył na nie polski Wiceminister Gospodarki Rafał Baniak i Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego Piotr Wiesiołek. Ten pierwszy spotkał się z następującymi ministrami jordańskimi: przemysłu i handlu, finansów i do spraw rozwoju politycznego. W maju 2010 r. miało miejsce w Akabie siódme już Forum Biznesu „Polska Blżej”. Ponownie przyjechał wiceminister R. Baniak. Spotkał się z następującymi ministrami jordańskimi: przemysłu i handlu, do spraw energetyki i zasobów mineralnych, a także z prezesem Jordańskiej Izby Przemysłowej i dyrektorem generalnym Jordańskiej Agencji do spraw Zasobów Mineralnych. Wraz z polskim wiceministrem przyjechali również przedstawiciele Konfederacji Pracodawców Polskich. Stronę polską reprezentowało także około 20 firm, przy czym najważniejsze z nich to PGNiG oraz Elektromontaż.²⁴

Biorąc pod uwagę relacje gospodarcze wspomnieć należy o wizycie w Polsce (maj 2011) przedstawicieli *Jordan Europe Business Association*, którzy spotkali się z wiceministrem polskiej gospodarki Mieczysławem Kasprzakiem. Omawiano perspektywy współpracy między obydwojma krajami, poruszono sprawy związane z bezpieczeństwem w regionie Bliskiego Wschodu.²⁵

Wydaje się, że w interesie III Rzeczypospolitej jest zintensyfikowanie kontaktów polityczno-gospodarczych z krajami Bliskiego Wschodu, w tym między innymi z Jordanią. Postawić można tezę, że ten kierunek polityki państwa polskiego został po 1989 r. zaniedbany, owszem, podejmuje się różne inicjatywy, aby zmienić ten stan rzeczy. Wydaje się jednak, że działania te nie są wystarczające, biorąc pod uwagę nie tylko znaczenie geopolityczne tych krajów (także Jordanii), ale również żywotne interesy państwa polskiego.

Streszczenie

Artykuł dotyczy relacji między III Rzeczypospolitą a Jordanią. Autor opisał najważniejsze dokumenty, jakie od 1989 r. podpisały oba kraje. Są to zarówno umowy regulujące współpracę gospodarczą, jak i turystyczną i kulturalną. Dużo

²⁴ *Jordańskie Królestwo Haszymidzkie. Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską*, <http://www.mg.gov.pl/Wspolpraca+z+zaganarica/Wspolpraca+gospodarcza+Polski+z+...>, pobrano: 2011-05-25

Polsko-Jordańska Rada Biznesu, opr. Julita Garsznek, <http://www.amman.polemb.net/index.php?document=483>, pobrano: 2011-05-27, 6. *Jordańsko-Polskie Forum Biznesu „Polska Blżej 2009”*, <http://www.amman.polemb.net/index.php?document=99>, pobrano: 2011-05-27, *Wizyta w Jordanii podsekretarza stanu w MG, Pana Rafała Baniaka. 7. Polsko-Jordańskie Forum Biznesu „Polska Blżej 2010”*, <http://www.amman.polemb.net/index.php?document=637>, pobrano: 2011-05-27

²⁵ *Wiceminister Kasprzak o możliwościach polsko-jordańskiej współpracy gospodarczej*, <http://www.mg.gov.pl/node/13390>, pobrano: 2011-05-27

miejsca poświęcono kontaktom politycznym między stroną jordańską i polską. Scharakteryzowano wizyty polskich senatorów, posłów jak i przedstawicieli rządu do Jordanii, jak również przyjazdy króla, księcia i przedstawicieli jordańskiego rządu do III Rzeczypospolitej.

Summary

The article concerns the relationship between the Third Republic and Jordan. The author describes the most important documents that since 1989 both countries signed. These include agreements regulating economic cooperation, as well as tourist and cultural activities. Much space is devoted to political contacts between a Jordanian and Polish. Characterized visits of Polish senators, deputies and representatives of the Government of Jordan, as well as the arrival of a king, prince, and representatives of the Jordanian government to the Third Republic.